

ช่างน้ำว

Ochna integerrima (Lour.) Merr.

ชื่ออื่น

กระแจะ ช่างโหม (ระนอง); กระโดงแดง กำลั้งช่างสาร (ภาคกลาง); ขมิ้นพระตัน (จันทบุรี); ตาซีบ้าง (กะเหรี่ยง - เชียงใหม่); ตานนกรวด (นครราชสีมา); ช่างโน้ม (ตราด); ตานเหลือง (ภาคเหนือ)

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้น ขนาดเล็ก ผลัดใบ สูง 12 เมตร ลำต้นมักคดงอ เปลือกต้นสีน้ำตาลเข้ม ลำต้นแตกเป็นสะเก็ด เป็นร่องลึก ปลายกิ่งมีกาบหุ้มตาแข็งและแหลม ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ รูปขอบขนานแกมรูปไข่กลับ หรือรูปใบหอกแกมรูปไข่กลับ ขนาด 2.5 - 5.5 x 12 - 17 เซนติเมตร ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนแหลมหรือมน ขอบใบจักฟันเลื่อยถี่ ผิวใบเรียบ เส้นใบข้าง 7 - 15 คู่ หักโค้งงอ และมีเส้นระหว่างกลางไม่จรดกัน ก้านใบยาว 2 - 3 มิลลิเมตร ใบแก่เขียวหม่น เหนียวเหมือนแผ่นหนัง มีหูใบเล็ก ๆ หลุดร่วงง่าย ทั้งร่องรอยไว้บนกิ่งก้าน ดอก แบบช่อกระจุกแยกแขนง ออกที่ซอกใบและใกล้ปลายกิ่ง ช่อมี 4 - 8 ดอก ช่อยาว 3.5 - 6 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาว 2 - 5 มิลลิเมตร ดอกจำนวนมาก ดอกกว้าง 3 - 4.5 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 2 - 4 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปไข่ถึงรูปไข่แกมรูปขอบขนาน สีแดง ขนาด 5 - 8 x 10 - 15 เมตร กลีบดอก 5 - 8 กลีบ สีเหลืองสด ฐานกลีบแคบ รูปไข่กลับ ขนาด 1 - 1.5 x 1.5 - 3 เซนติเมตร ปลายกลีบมนหรือกลม โคนสอบเรียว คล้ายก้านกลีบ ขอบหยัก เกสรเพศผู้จำนวน 32 - 50 อัน ผล ผลสด ผั้ขึ้นในแข็ง ค่อนข้างกลม กว้าง 8 - 9 x 1 - 1.2 เซนติเมตร สีเขียว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีดำ ผิวมัน ผลมีก้านเกสรเพศเมียคงเหลืออยู่ กลีบเลี้ยงสีแดงสด มี 1 เมล็ด ชั้นหุ้มเมล็ดแข็งขนาดใหญ่ มีเนื้อบาง ๆ หุ้ม

การกระจายตัวตามธรรมชาติ

พบได้ตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง ป่าสน และป่าชายหาด ที่ระดับความสูงใกล้ระดับน้ำทะเลจนถึงประมาณ 1,200 เมตร

การใช้ประโยชน์

งานสมุนไพร นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

ช่วงการออกดอก/สีดอก

ออกดอกช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน ให้ดอกสีเหลือง